

Central placering i avantgarden

EN fremtrædende gruppe i det danske jazzbillede har længe været savnet i pladereolen, nemlig Tom Prehns Kvarter. Det er der nu rådet bod på. Vestergade 58 står bag udsendelsen af den århusianske kvartetens første album, som kom i sidste uge. Det fås i specialforretninger i Århus og København, som re de vedkommende nok skal finde frem til.

Det er i alle måder en prisværdig publikation. Coveret er det smukkeste, man har set om en dansk jazzplade. Et billede af Tommy Storkholm står stærkt og i farveklar reproduktion på forsiden. På bagsiden en tegning af gruppen in action af Mogens Gissel og nøgterne noter af Jens Bjerg på dansk og fransk.

Men vigtigst er naturligvis indholdet: Musikken.

TOM PREHNS Kvarter har efterhånden fire år på bagen. Debuten fandt sted ved en radiojazzkoncert i 1963. Besætningen er i dag den samme bortset fra at Finn Slumstrups plads ved trommerne er overtaget af Preben Vang. Det vil sige, at Fritz Krogh spiller tenorsax, Tom Prehn selv klaver og Poul Ehlers bas.

Albummet, som ganske enkelt er betitlet „Tom Prehns Kvarter“, tilkendegiver klart kvartetens centrale placering inden for dansk jazzavantgarde. Mens man har det indtryk, at de fleste grupper inden for dette idiom i hovedstaden ligesom er kørt fast eller måske snarere kører i tomgang på oktanfattige klischeer, er musikken på dette album udtryk for målbevidst og personlig stillingtagen.

HVAD man først bemærker er nok den integritet, der er herskende i gruppen. De fire musikere er på bølgelængde og kongeniale. Det er gedigent gruppespil, man præsenteres for.

Kvartetten har tidligere udsendt sin musik på bånd. Det første var et forløb, *Centrifuga*, af ikke mindre end 43 minutter varighed, en stor form som kva-

tetten i hvert fald ikke på døværende tidspunkt formåede at fylde tilstrækkeligt kunstnerisk fængslende op.

De lange forløb er klogt undgået på pladen, der indeholder syv numre, det ene *Herfra til Marathon* (alluderer *Marathon* mon til de hidtil så lange forløb?) oven i købet kun på et halvt minut.

Det kendes som afslutnings- og ekstranummer ved kvartetens koncerter i Vestergade.

MAN bemærker med glæde den udvikling, som tenoristen Fritz Krogh har gennemgået i de år kvartetten har eksisteret. Han spiller i dag med større myndighed end nogen sinde.

Musikken har stærk tilknytning til den europæiske musiktradition, hvad der da heller ikke lægges skjul på. F. eks. opfatter Prehn ikke selv sin *Modus Vivendi* som jazz. Tilknytningen er ikke overraskende. Prehn, Ehlers og Vang er alle tre konservatorieuddannede.

Det er lykkedes at sammenmelte elementer fra den europæiske musik med jazzelementer. Man kunne sige, at dette er mere *Third Stream* end det meste af det, der ellers går under betegnelsen.

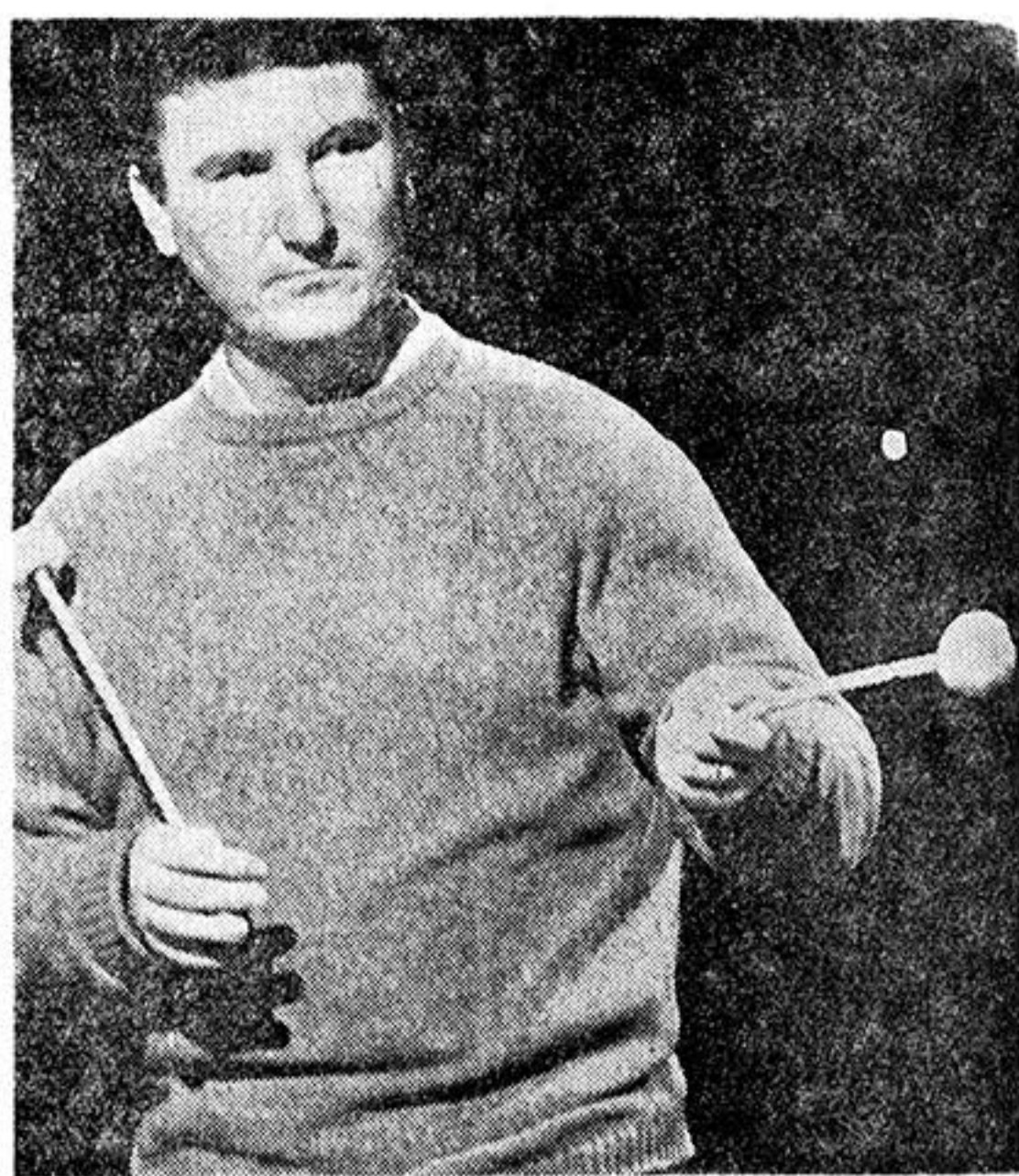
TOM PREHN har selv bidraget flittigt som komponist. Foruden de to nævnte numre har han signeret et *Forløb* og *Det var en søndag morgen*. Han har desuden arrangeret den ældgamle franske folkemelodi *L'Homme Armé*, der spilles som trionummer uden Krogh.

Prehns eget fremragende klaverspil og Poul Ehlers bassolo må placere *L'Homme Armé* som pladens mest høreværdige numre.

Før udsendelsen af kvartetens første bånd sagde Tom Prehn i et interview i *Aarhus Stiftstidende*, at han håbede, det ville give ham flere mennesker i tale. Det samme håb tør man mene gælder for pladen, som skulle have store chancer for at få det til at gå i opfyldelse.

„Tom Prehns Kvarter“ på mærket „V 58“ fortjener stor udbredelse. Kvartetten giver ikke ved døren. Gider man imidlertid have ulejligheden med at lytte, gengældes man rigeligt. Måske også ved at opdage, at man bliver underholdt.

Birger Jørgensen

Tom Prehn — flere mennesker i tale...

Jysk avantgarde af høj kvalitet

„Tom Prehn kvartet“, udgivet på plademærket, V 58. Syv numre indspillet den 5. februar 1967. Pris kr. 39,50, plus moms.

Den århusianske pianist og komponist Tom Prehn har i snart seks år stået i spidsen for en gruppe eksperimenterende jazzmusikere. På grund af vort lands struktur (her tænkes på den voldsomme fordel københavnske musikere har ved den mere intime forbindelse med massemediernes, et forhold Prehn-kvartetens bassist Poul Ehlers uddybede i *Jyllands-Posten* 18. juni), har gruppen aldrig manifesteret sig for alvor.

At det ikke skyldes manglende musikalsk kaliber har en århusiansk inderkreds været klar over i adskillige år.

Det skyldes heller ikke manglende initiativ fra musikernes side. Allerede i 1963 indspillede kvartetten i København materiale til en longplade, der skulle bære titlen „Axiom“. Det blev til en firecifret økonomisk bet, idet så væsentlige kvaliteter gik tabt på musikens vej fra bånd til prøveplade, at man besluttede at aflyse projektet. Senere indspillede gruppen to 45-minutter lange bånd med titlerne „Centrifuga“ og „Solhverv“, som man prøvede at sælge. Specielt det andet bånd blev solgt ganske pænt og åbnede for en øget forståelse af gruppens musik. Men det er jo nu engang sådan i Danmark, at en gruppe først for alvor er ankommet, når den foreligger på plade.

Og det gør Tom Prehns kvartet nu omsider — tilmed i et overmåde tiltalende udstyr.

*

Maleren Tommy Storkholm har skabt omslaget, der står i en særdeles ren farvegengivelse; tegneren Mogens Gissel har i en skitse på bagsiden indfanget kvartetten i aktivitet, og har især haft held til at fastholde tenoristen Fritz Kroghs og Poul Ehlers karakteristiske attituder — og endelig har Jens Bjerg skrevet instruktive noter på dansk og fransk!

Plademærket, V 58, vil naturligvis lede tankerne hen på det århusianske kulturhus i Vestergade 58, og dermed er det også sagt, at det er et nyt modigt initiativ fra Tom Prehn selv og hans musikere, der er tale om.

I det ovenstående har jeg allerede antydnet, at jeg anser den foreliggende plade for at være en værdifuld publikation, da den nemlig retter den skævhed op, der hidtil har været til stede, når man har skullet tale om den samlede danske avantgarde.

Hvor man nemlig hidtil har kunnet få det indtryk, at vore hjemlige eksperimentatorer byggede på intuition, fornemmelse og en misfor-

stået opfattelse af begrebet musikalsk frihed — og at dette vel at mærke gjaldt dem alle — er der nu ikke længere nogen undskyldning for at efterlyse begreber som intellekt, formsans, instrumental dygtighed og udnyttelse af virkemidler som styrkegrader, rytmisk intensitet o. l.

*

I helt bemærkelsesværdig grad kommer formsansen til udtryk. Dette kan ikke undre, eftersom Prehn gennem sin konservatorieuddannelse i komposition har et ganske anderledes voksent forhold til *musikalsk form* end næsten alle hans kolleger på den hjemlige jazzscene. Ikke alene er *hvert enkelt nummer* klart disponeret i formen, men de syv numre danner et *samlet forløb*, fra den punktmusikalske indledning i „F. eks.“ til Fritz Kroghs mesterligt disponerede koda på „Det var en søndag morgen“.

I det hele taget er det en tilbagevendende tanke, hver gang jeg i de

Jazz

ved
FINN SLUMSTRUP

sidste uger har hørt denne plade igennem: hvorledes går det til, at der i vort lille land er så dybe kløfter, at kun et meget lille antal af de jazzinteresserede herhjemme er klar over hvilken fremragende tenorsaxofonist Fritz Krogh er? at kun en brøkdel af de interesserede kender navnet Preben Vang, skønt manden vitterligt er den eneste i ordets bedste forstand professionelle janitschar her i landet, der beskæftiger sig med eksperimenterende jazz?

Sådanne spørgsmål har meldt sig med voldsom kraft gennem denne plade, en plade, der kun kan købes i visse større forretninger herhjemme. Såfremt De er interesseret i, hvad spidsen af dansk jazz foretager sig, kan De ikke komme uden om denne første udgivelse på „V 58“.

De vil møde en avantgardegruppe, et *jazzkollektiv*, som man ellers ikke møder det noget sted i dette land. Men dette medfører ikke, at man lander i den misforstået demokratiske lige-plads-til-alle-attitude, der har ødelagt så megen jazz i de senere år, thi det generelle forløb er afstukket før man går i gang. De fire musikere er allerede før count-down klar over, i hvilken retning de vil — at følge dem på rejsen er en særdeles stimulerende oplevelse.